

Tillståndsärenden inom vattenhantering

Utbildning i vattenhantering för rådgivare
20.3.2024

Innehåll

Våtmarker

Dikning/rensning

Dränering

Var fråga om behovet av tillstånd?

Var anhänga om tillstånd?

Våtmarker

Bild: Ilkka Myllyoja

- En våtmark är en del av ett dike, en bäck eller något annat vattendrag eller ett område som står under vatten en stor del av året och är fuktigt även resten av året, och som har typisk vatten- och våtmarksvegetation
- Har anlagts genom uppdämning
- Har anlagts genom schaktning
- Lämpliga platser är
 - sänkor och svackor
 - översvämningssområden
 - invallade torrläggingsområden
 - tidigare torvproduktionsområden
 - tillandningar
 - marktäktsplatser

Våtmarker

- Vattenvård, jordbruk
- Våtmarker som anlagts genom skogsdikning
- Viltvåtmarker
- Återhämtning av fågelbeståndet
- Vattenhantering (bl.a. dagvatten)
- Fiskepolitiska restaureringar
- Våtmarker som anlagts i tidigare torvproduktionsområden
- Bevattningsvatten
- Rekreation (bl.a. kräftfiske)

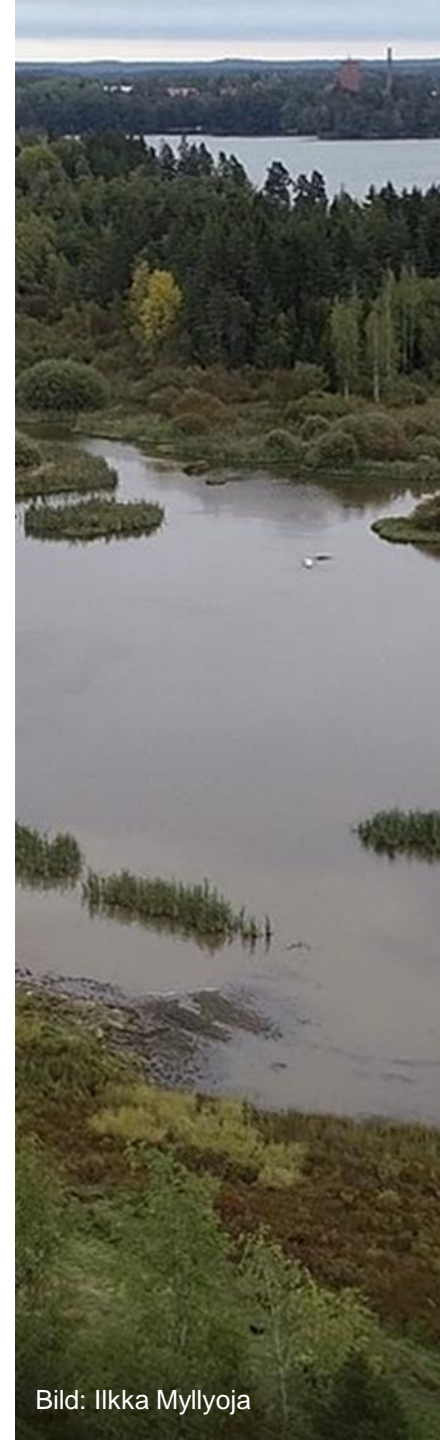

Kuva: Lentokuva Vallas

Våtmark som grävts ut bredvid en fåra

- En del av vattnen styrs via våtmarken eller avrinningsvattnet går via våtmarken
- Påverkar inte vattenföringen eller vattenståndet i huvudfåran
- Inget tillstånd behövs om användarrättigheterna är i ordning

Våtmark som dämmts upp i en bäck

- I en bäck byggs en damm som höjer vattenståndet och skapar en våtmark
- 3 kap. 2 § (Allmän tillståndsplikt för vattenhushållningsprojekt)
 - För ett projekt krävs tillstånd om projektet kan ändra vattendragets läge, djup, vattenstånd, vattenföring, strand eller vattenmiljö eller grundvattnets kvalitet eller mängd och om förändringen
 - 1) medför risk för översvämning eller allmän vattenbrist,
 - 6) orsakar skada eller olägenhet för fisket eller fiskbeståndet,
 - 8) äventyrar bevarandet av de naturliga förhållandena i en bäckfåra,
 - 9) på något annat jämförbart sätt kränker ett allmänt intresse

Våtmark som dämmts upp i en bäck

Bild: Anni Karhunen

- Tillstånd behövs om projektet omfattas av kravet på allmän tillståndsplikt

Våtmark som dämmts upp i en rännil eller ett dike

- I en rännil eller ett dike byggs en damm som höjer vattenståndet och skapar en våtmark
- 2 kap. 10 § (Ändring av vattnets lopp i rännilar och diken)
 - Den som äger en rännil, ett dike eller ett bäcken får inte ändra vattnets fria lopp i bädden till skada för någon som är nedströms utan dennes samtycke
- 2 kap. 11 § (Skydd av vissa typer av vattennatur)
 - Det är förbjudet att äventyra de naturliga förhållandena i källor och rännilar eller tjärnar eller sjöar på högst en hektar

Våtmark som dämmts upp i en rännil eller ett dike

- 3 kap. 2 § (Allmän tillståndsplikt för vattenhushållningsprojekt)
 - Tillstånd av tillståndsmyndigheten behövs också för
 - 1) att ändra rännilar eller diken eller vattnets lopp i dem på ett sätt som orsakar skada på någon annans mark (samtycke)

Våtmark som dämmts upp i en rännil eller ett dike

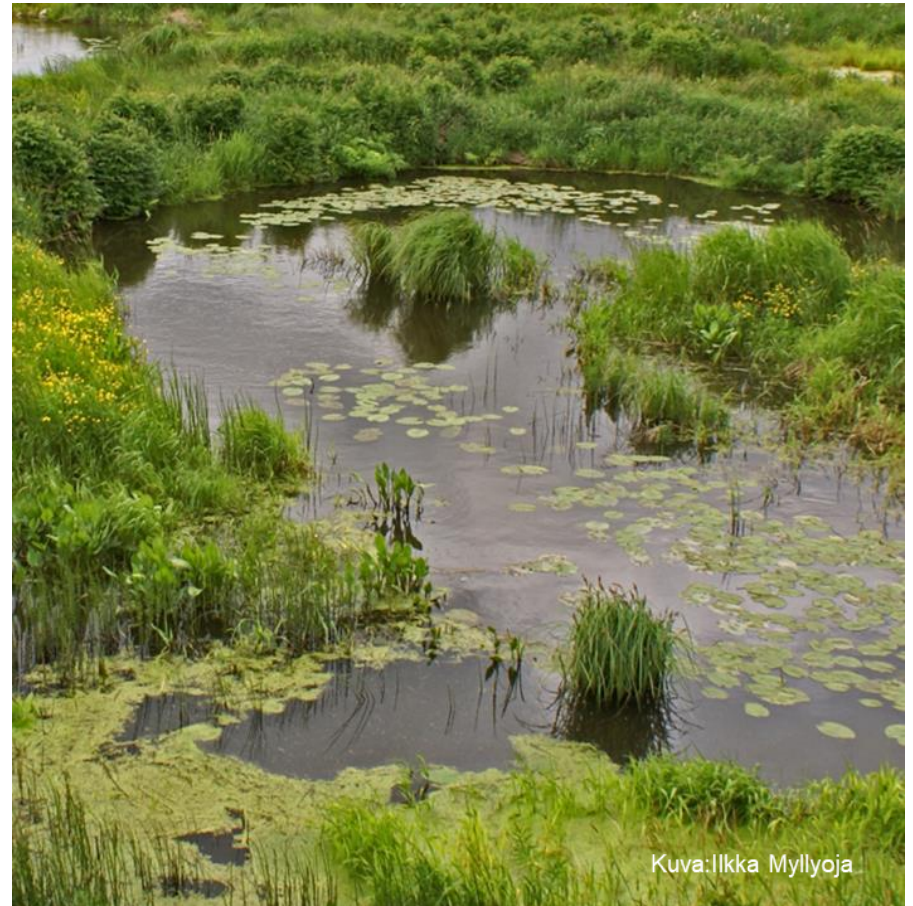
- 5 kap. 7 § (Genomförande av dikning)
 - Av ett område som tillhör en samfällighets icke konstituerade delägarlag eller av en del av ett sådant område kan det genom beslut vid en dikningsförrättning bildas ett våtmarksområde eller en del av ett sådant område, om åtgärden inte orsakar nämnvärd olägenhet med tanke på användningen av området
- 5 kap. 10 § (Genomförande av dikning på annans område)
 - Ett dike som tjänar torrläggningen av annans fastighet får inte utan grund täppas till eller vattnets lopp i diket hindras

Våtmark som dämmts upp i en rännil eller ett dike

- Inget tillstånd behövs om åtgärden inte äventyrar de naturliga förhållandena eller orsakar andra skada, eller om samtycke har getts och användarrättigheterna är i ordning
- Tillstånd behövs om åtgärden orsakar skada

Kuva: Ilkka Myllyoja

Våtmarker vid kusten

- Bl.a. fiskvåtmarker som lek- och yngelområden för fisk
- 3 kap. 3 § punkt 8 (Vattenhushållningsprojekt som alltid är tillståndspliktiga)
 - Mängden muddermassa överstiger 500 kubikmeter
 - Om t.ex. vassruggar vid stranden fortfarande är vattenområde och man vill muddra en våtmark
- 2 kap. 11 § (Skydd av vissa typer av vattennatur)
 - Det är förbjudet att äventyra de naturliga förhållandena i flador eller glon på högst tio hektar

Våtmarker vid kusten

- Inget tillstånd behövs om området redan har omvandlats till torr mark och man har användarrätt till området
- Tillstånd behövs om objektet är vattenområde och mängden muddermassa överstiger 500 kubikmeter
- Dispens krävs om objektet är beläget i en flada eller ett glo i naturtillstånd

Våtmark som anlagts i tidigare torvproduktionsområden

- Avgränsas ofta med en fyllnadsdamm
- Kan vara en eftervårdsåtgärd som krävs i miljötillståndet
- Dammsäkerhetslagen (fyllnadsdammar)
 - om projektet i övrigt inte kräver tillstånd enligt vattenlagen kan ett sådant krav inte tillskapas utifrån dammsäkerheten
- Tillstånd behövs om projektet omfattas av kravet på allmän tillståndsplikt

Dikning/rensning

- 5 kap. 6 § (Anmälan om dikning)
 - Obetydlig dikning behöver inte anmälas
 - Obetydlig dikning:
 - Dikning av ett litet skogsstycke
 - Dränering av byggplats på egen tomt
 - Dränering, kompletterande dikning, normalt underhåll av åkerskifte
 - Anmälan krävs alltid när området är beläget i ett grundvattenområde eller på sur sulfatjord
 - <https://gtkdata.gtk.fi/hasu/index.html> (på finska)

Dikning/rensning

- Dikningsanmälan:
- <https://www.ely-keskus.fi/ptv/-/fsc/view/service/3c734b01-abef-49b6-be31-82de09914f71/ojituksesta-ilmoittaminen/KR1;Ojitus>

Dikning/rensning

- När behövs tillstånd?
- 5 kap. 3 §
 - om projektet kan orsaka:
 - förorening enligt 5 § 1 mom. 2 punkten i miljöskyddslagen på ett vattenområde
 - följder som avses i 3 kap. 2 §, med undantag för ändrad vattenföring i en bäck på grund av dikning som endast utförs på området ovanför bäcken
- Tillstånd har krävts t.ex. i grundvattenområde, i bäckar i naturtillstånd och om det finns risk för försämrad status i vattendraget nedanför

Dikning/rensning

- Dikningsförrättning
- 5 kap. 4 §
- Ett dikningsärende som enligt 3 § inte kräver tillstånd av tillståndsmyndigheten ska behandlas vid en dikningsförrättning, om
 - dikningen leder till att ett översvämningssområde försvinner eller minskas eller till att vattnens avrinningsriktning avsevärt förändras
 - diket måste anläggas under en landsväg, järnväg, kabel, gasledning, vattenledning, värmeledning eller ett avlopp och ägaren inte har gett sitt samtycke till åtgärden

Dikning/rensning

- ingen överenskommelse kan nås om samfällad dikning och det finns minst tre nyttotagare
- det är fråga om att ändra en plan som har beslutats tidigare vid en dikningsförrättning eller att bilda eller upplösa en dikningssammanslutning eller om medlemmarnas rättigheter och skyldigheter i sammanslutningen

Dikning/rensning

- 5 kap. 5 §
- Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten behandlar sådana meningsskiljaktigheter i fråga om dikning som föranleds av
 - anläggandet av ett dike på någon annans mark eller genom någon annans enskilda väg
 - en ändring av sträckningen på ett dike
 - ledandet av vatten till ett dike eller en bäck på någon annans mark
 - något annat motsvarande skäl.

Dränering

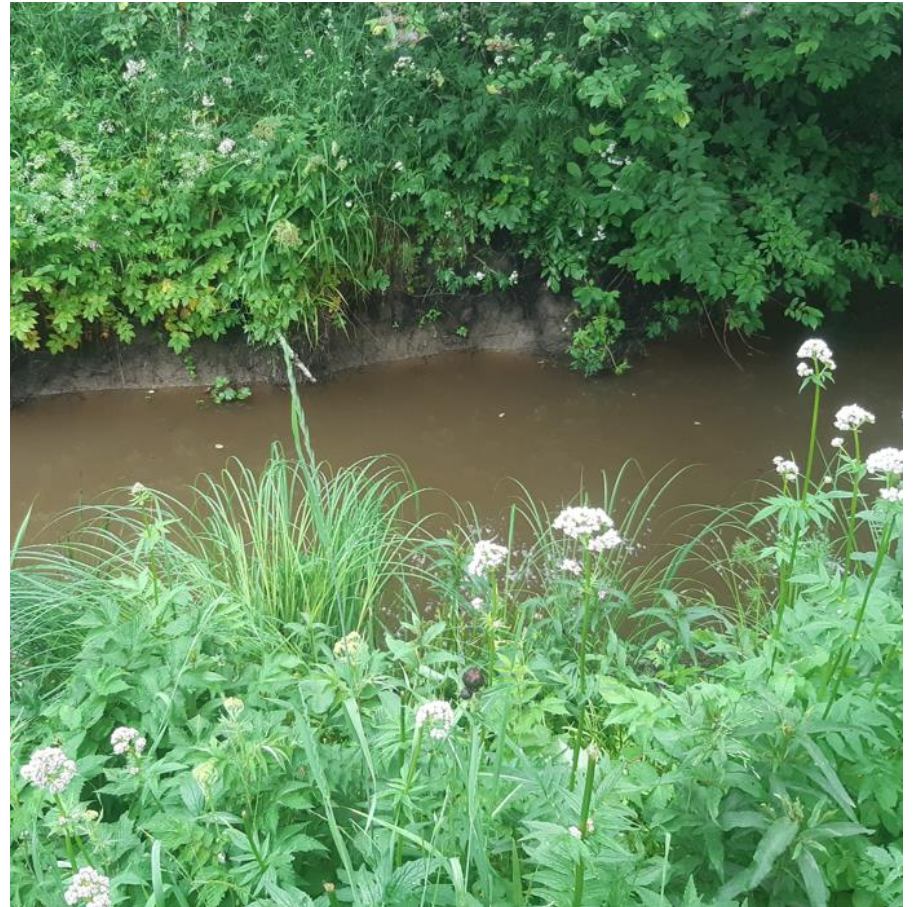
- För dränering krävs i regel varken anmälan eller tillstånd.

Var fråga om behovet av tillstånd?

- De regionala NTM-centralerna, tillsynen över vattenlagen
 - Begäran om utlåtande angående behovet av tillstånd

[https://www.ely-keskus.fi/ymparistoasiakaspalvelu](https://www.elykeskus.fi/ymparistoasiakaspalvelu)

Var anhålla om tillstånd och hur mycket kostar det?

- Ansvarsområdet för miljö och naturresurser vid regionförvaltningsverken
- <https://avi.fi/sv/valj-arende/privatperson/tillstand-anmalningar-och-ansokningar/vatten-och-miljo>

muu vesilain koskeva asia (5 htp)	
Ojitusta koskevat asiat (5 luku)	
- kuivatusalue yli 500 ha (67 htp)	35 200
- kuivatusalue 100-500 ha (33 htp)	17 380
- kuivatusalue alle 100 ha (16 htp)	8 360
- muu ojitusta koskeva asia (5 htp)	2 860
- muu vesilain 3 luvun mukainen hanke (10 htp)	
	5 280

- Behandlingstid 6–12 månader

Bild: Lentokuva Vallas